שָׁלֵם. ה[ה]וּכְשֶׁהֶחֱתָן נוֹשֵׂא אִשָּׁה, לוֹקֵחַ אֵפֶר מִקְלֶה וְנוֹתֵן בְּרֹאשׁוֹ בְּמָקוֹם הַנָּחַת תְּפִלִּין. הַגָּה: וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת [*] שֶׁנָּהֲגוּ (ט) לְשַׁבֵּר כּוֹס בְּשָׁעַת חֲפָּה, אוֹ לָשׂוּם מַפָּה שְׁחוֹרָה אוֹ שְׁאָר דִּבְרֵי אֲבֵלוּת בְּרֹאשׁ הֶחָתָן (כל בו (סי׳ סנ)). וְכָל אֵלֶּה הַדְּבָרִים כְּדֵי לִזְכֹּר אֶת יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קלז ה-ו) 'אִם אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלָיִם' וְגוֹ' 'אִם לֹא אַעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל (י) רֹאשׁ שִׂמְחָתִי'. ג [ו]וְכֵן גָּזְרוּ (יא) שֶׁלֹּא לְנַגֵּן בִּכְלֵי שִׁיר וְכָל מִינֵי זֶמֶר וְכָל מַשְׁמִיעֵי קוֹל שֶׁל שִׁיר לְשַׂמֵּחַ בָּהֶם. הַגָּה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּוְקָא מִי (ו) שֶׁרָגִיל בָּהֶם, כְּגוֹן הַמְלַכִּים שֶׁעוֹמְדִים וְשׁוֹכְבִים בִּכְלֵי שִׁיר (יב) אוֹ בְּבֵית הַמִּשְׁתֶּה (טור), וְאָסוּר לְשָׁמְעָם מִפְּנֵי הַחֻרְבָּן. (יג) [ז]וַאֲפִלּוּ שִׁיר בְּפֶה עַל הַיַּיִן אֲסוּרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כד ט) 'בַּשִּׁיר לֹא יִשְׁתּוּ יָיִן'. וּכְבָר נָהֲגוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לוֹמַר (יד) דִּבְרֵי (ו) תְּשַׁבְּחוֹת אוֹ שִׁיר שֶׁל הוֹדָאוֹת (טו) וְזִכְרוֹן חַסְדֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַיַּיִן. הַגָּה: וְכֵן לְצֹרֶךְ מִצְוָה כְּגוֹן בְּבֵית חָתָן וְכַלָּה, (טז) הַכֹּל שָׁרֵי (תוספות (גיטין ז. ד״ה ומכל) וסמ״ג (עשין מלוה ג מדרשן) והגהות מיימוני (פ״ב מה׳ ד׳ אות ד)). ד [ח]וְכֵן גָּזְרוּ עַל עַטָּרוֹת הַכַּלָּה (יז) [כ]אִם הִיא שֶׁל כֶּסֶף, (יח) אֲבָל שֶׁל (ח) גְּדִיל מֵתֶר לְכַלָּה. וְדַוְקָא לְחָתָן וְכַלָּה, [ט]וְשֶׁלֹּא יָנִיחַ הֶחָתָן בְּרֹאשׁוֹ שׁוּם כְּלִיל, שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל כג מב) 'הָסִיר הַמִּצְנֶפֶת וְהָרִים הָעֲטָרָה'.

ה מִיקְרָא דִּרְבִּי יִצְחָק שָׁם. ו מִשְׁנָה סוֹטָה (מ״ט) [מ״ח] (ע״א). ז מַהָא דְּמַר עוּקְבָא גִּטִּין ז׳ (ע״א). ח מִשְׁנָה סוֹטָה מ״ט (ע״א). ט מַהָא דְּרַבִינָא וּמַר בַּר רַב אַשִׁי גִּטִּין ז׳ (שם). י מִשְׁנָה שָׁם בְּסוֹטָה. כ כִּדְמִפְרֵשׁ רַבִּי יוֹחָנָן וּבְבָרַיְתָא שָׁם (ע״ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

מִצְוָה כְּמִילָה וַחֲתֻנָּה וְכָל שֶׁכֵּן בְּשָׁאָר סְעוּדוֹת. ט״ז (סק״ב): (ה) 'אִשְׁכָּחֵךְ'. וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁאוֹמְרִים הַפָּסוּק הַזֶּה וְהֶחָתָן אוֹמֵר אַחֲרָיו מִלָּה בְּמִלָּה. ט״ז (סק״ד): ג (ו) 'שָׁרְגִיל'. הַב״ח (ס״ז) וּשְׁלָ״ה (תענית פרק נר מצוה אות יד) הִסְכִּימוּ לִסְבָרָא רִאשׁוֹנָה דְּכָל שֶׁאֵין שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אוֹ לִשְׁמֹחַ חָתָן וְכַלָּה, אַף בָּפֶה אָסוּר אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּתוֹת וְיוֹם טוֹב. וְנָשִׁים הַמְזַמְּרוֹת בָּפֶה בְּעֵת מִלְאכְתָּן יֵשׁ לִמְחוֹת לָהֶם, וְאִם אֵינָן שׁוֹמְעִין מוּטָב שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹגְגִין: (ו) תְּשַׁבְּחוֹת. דְּהַיְנוּ שִׁירִים שֶׁנִּתְקְנוּ עַל הַסְּעוּדָה כְּגוֹן בְּשַׁבָּת, אֲבָל פִּיּוּטִים אֲחֵרִים אָסוּר: עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י). וְכָתַב ט״ז (סק״ה), בְּסְעוּדוֹת נָהֲגוּ לְזַמֵּר מוּסָר וְכוּ׳, דְּהַיְנוּ יִתְגַּדַּל, וְזֶהוּ וְדַאי חֵטְא גָּדוֹל דְּלֹא הִתִּירוּ אֶלָּא זִכְרוֹן חַסְדֵי ה׳, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ עוֹן גָּדוֹל בְּמָה שֶׁלּוֹקְחִין לְיֹצֵ״ן וְעוֹשִׂים שְׁחוֹק בְּפִסּוּקִים אוֹ בְּתֵבוֹת קְדוֹשׁוֹת, אֲשֶׁרְי אֱנוֹשׁ לֹא יַעֲשֶׂה זֹאת וְעַל זֶה אָמְרוּ (סנהדרין קא.) 'בָּנֶיךָ עֲשָׂאוּנִי כִּכְנוֹר': ד (ח) גְּדִיל. כָּתַב הַשַּׁ״ז (סק״ו), דְּמַה שֶׁלּוֹקְחִין לְיֹצֵ״ן וְעוֹשִׂים שְׂחוֹק בְּפִסּוּקִים אוֹ בְּתֵבוֹת קְדוֹשׁוֹת, אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ לֹא יַעֲשֶׂה זֹאת וְעַל זֶה אָמְרוּ (סנהדרין קא.) 'בָּנֶיךָ עֲשָׂאוּנִי כִּכְנוֹר':

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּגִדֵּי רִקְמָה יֵשׁ לוֹמַר שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁיֵּר, עַיֵּן שָׁם: ב [בהג״ה] שֶׁנָּהֲגוּ לְשַׁבֵּר כּוֹס כוּ׳. וְכָתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו) בְּשֵׁם מַלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב (סק״ד), שֶׁזֶּהוּ הַטַּעַם שֶׁמְּשַׁבְּרִין קְדֻדָּה בְּכִתְיבַת הַתְּנָאִים, וְעַיֵּן בְּמִשְׁבְּצוֹת (סק״ד) שֶׁהוּא כְּדֵי לְהַבְהִיל וְלִזְכֹּר שְׁאֵין הַשִּׂמְחָה בְּמִלּוֹאָהּ בְּזֶמֶן הַזֶּה, וְעַיֵּן בְּאֹרַח הַשֻּׁלְחָן סִימָן נ״א דְּיֵשׁ לְשַׁבֵּר תַּחַת הַחֻפָּה כּוֹס זְכוּכִית דַּוְקָא, וְכֵן בְּצַפְנַת פַּעְנֵחַ לְמַהֲרַ״ט כָּתַב שֶׁהוּא רְמָז עַיֵּן שָׁם. וּמִקּוֹר הַדְּבָרִים מִבְּרָכוֹת פֶּרֶק אֵין עוֹמְדִין (ברכות לא.), בְּהִלּוֹלָא דְּמַר בְּרֵהּ דְּרַבִינָא דְּתָבַר וְיָתְבוּ קַמֵּיהּ חִוְרָתָא וְאַצְעִיבוּ וְכָתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת (ד״ה אייתי) מִכָּאן נָהֲגוּ לְשַׁבֵּר כּוֹס כוּ׳, עַיֵּן שָׁם:

בְּאֵר הַגּוֹלָה

(יא) אִם יֵשׁ לָהּ הַרְבֵּה מִינֵי תַּכְשִׁיטִין לֹא תָּשִׂים כֻּלָּם עָלֶיהָ בְּבַת אַחַת רַק בְּכָל פַּעַם תְּשַׁיֵּר אַחַת, לִזְכֹּר הַחֻרְבָּן. וְנָשִׁים הַמִּתְקַשְּׁטוֹת בְּמִלּוּי, (יח) גּוֹרְמִין לְבַד זֶה רָעוֹת רַבּוֹת מֵאֵמוֹת הָעוֹלָם הַמִּתְקַנְּאִים בָּהֶם: (ט) לְשַׁבֵּר כּוֹס בְּשָׁעַת חֻפָּה. וְזוֹ הִיא גַּם כֵּן (יט) הַטַּעַם שֶׁל שְׁבִירַת כְּלִי בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים. וְיִרְאֶה לִשְׁבֹּר תַּחַת הַחֻפָּה כּוֹס (כ) שָׁלֵם, וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם 'בַּל תַּשְׁחִית' כֵּיוָן שֶׁעוֹשִׂין כֵּן לְזֵכֶר מוּסָר לְמַעַן יִתְּנוּ וְדַאי חֲטָא גָּדוֹל דְּלֹא הִתִּירוּ אֶלָּא זִכְרוֹן חַסְדֵי ה׳, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ עוֹן גָּדוֹל (יז) 'רֹאשׁ שִׂמְחָתִי'. אָמְרִינַן בְּשַׁבָּת דַּף ס״ב (ע״ב) דְּתַעֲנוּג דְּאִית בֵּהּ שִׂמְחָה אָסוּר, וּדְלֵית בֵּהּ שִׂמְחָה שָׁרֵי [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז)]: ג (יא) שֶׁלֹּא לְנַגֵּן בִּכְלֵי שִׁיר. הֵיכִי דְּבִכְלֵי אָסוּר אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא עַל הַיַּיִן לְדַעַת זוֹ: (יב) אוֹ בְּבֵית הַמִּשְׁתֶּה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְפִי שֶׁהוּא עַל הַיַּיִן אָסְרוּ בְּזֶה (כא) וַאֲפִלּוּ לְמִי שֶׁאֵינוֹ רָגִיל בָּזֶה, וְדַע דַּאֲפִלּוּ בְּפֶה (כב) אָסוּר עַל הַיַּיִן לְכְלֵי עַלְמָא. וְעַל כֵּן יֵשׁ לִמְחוֹת בְּאוֹתָן שֶׁיּוֹשְׁבִין (כג) לָאֳכל סְעוּדָתָן וּבַחוּץ עוֹמְדִים וּמְנַגְּנִים וּבְכָל יוֹם עוֹשִׂין כֵּן, דְּזֶהוּ וַדַּאי אִסּוּר גָּמוּר [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ח)]: (יג) וַאֲפִלּוּ שִׁיר בְּפֶה עַל הַיַּיִן אָסוּר. וּבֵ״ח (ס״ז) פָּסַק דַּאֲפִלּוּ בְּלֹא יַיִן גַּם כֵּן אָסוּר, דְּאָמְרִינַן בַּגְּמָרָא (סוטה מח.), דַּוְקָא זִמְרָא שֶׁל מוֹשְׁכֵי הַסְּפִינוֹת אוֹ מוֹשְׁכֵי הַבָּקָרִים שָׁרֵי שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא לְזָרְזָם בִּמְלַאכְתָּם, אֲבָל דְּגַרְדְּאֵי אָסוּר שֶׁהוּא לְשֶׁחֹק בְּעַלְמָא. (כד) וְעַל כֵּן נָשִׁים הַמְזַמְּרוֹת בְּפֶה (כה) בְּעֵת מִלְאכְתָּן יֵשׁ לִמְחוֹת לָהֶן, וְאִם אֵינָן שׁוֹמְעוֹת, מוּטָב שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹגְגִין. אָכֵן בְּבֵית חֲרֹשֶׁת הַמַּעֲשָׂה (כו) שֶׁיֵּשׁ שָׁם גַּם כֵּן אֲנָשִׁים וְאָלוּ מְזַמְּרוֹת וְאָלוּ עוֹנִין אַחֲרֵיהֶן הוּא כְּאֵשׁ בִּנְעֹרֶת, וּמִצְוָה רַבָּה לְבַטְּלָם: (יד) דִּבְרֵי תְּשְׁבָּחוֹת. כָּתַב בְּלִקּוּטֵי מַהֲרִי״ל (מנהגים אות יא), שֶׁלֹּא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יח) אַחֲרוֹנִים. וְיִרְוֹעַ מַה שֶׁאָמַר יַעֲקֹב לְבָנָיו 'לְמָה תִּתְרָאוּ' (בראשית מב א) וּכְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י שָׁם (ד״ה למה): (יט) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו): (כ) פְּרִי מְגַדִּים (משז״ז סק״ד). וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהַתְּנָאִים רְאוּי לִקַּח קְדֻרָה שְׁבוּרָה, וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהֶאֱרִיךְ בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ: ג (כא) אַחֲרוֹנִים: (כב) גְּמָרָא (גיטין ז.): (כג) רְצוֹנוֹ לוֹמַר עַל הַיַּיִן. אָמְנָם לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב בְּמַסֶּכֶת גִּטִּין בְּהַגָּהוֹת רְמ״א שֶׁבְּמֶרְדְּכִי (סי׳ שיד) בְּשֵׁם מֶרְדְּכִי יֵשׁ דַּוְקָא בְּמִשְׁתֶּה בְּלֹא אֲכִילָה הוּא דְּאָסוּר שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ עַכּוּ״ם אֲבָל בְּמִשְׁתֶּה שֶׁל אֲכִילָה מֻתָּר, אֶפְשָׁר דְּאֵין לִמְחוֹת בָּם אַף עַל גַּב דְּרִגְלֵי בָּזֶה: (כד) אַחֲרוֹנִים: (כה) וְאִם מְזַמְּרוֹת בִּדֵי לְיַשֵּׁן הַתִּינוֹק שַׁפִּיר דָּמֵי, וְגַם הָלֹא מִדִּבְרֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ מַשְׁמַע דְּאֵינוֹ אָסוּר בָּפֶה אֶלָּא עַל הַיַּיִן, הִלְכָךְ אֵין לְדַקְדֵּק כָּל כָּךְ [אָכֵן אִם יֵשׁ אֲנָשִׁים אֲחֵרִים בַּבַּיִת יֵשׁ לְזָהֵר מִשּׁוּם קוֹל בָּאִשָּׁה עֶרְוָה]. וּמִיהוּ כְּבָר הִזְהִיר הַשֻּׁ״ל וּשְׁאָרֵי סִפְרֵי מוּסָר

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת תִּשְׁעָה בְּאָב סִימָן תקס תקסא

(יט) לְאֲבָל בְּשְׁאָר כָּל אֲנָשִׁים וְנָשִׁים לֹא גָּזְרוּ: ה (כ) מְאסוּר לְאָדָם שֶׁיִּמָּלֵא פִּיו (ט) שְׂחוֹק בָּעוֹלָם הַזֶּה:

תקסא דִּין הָרוֹאֶה עָרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם וְהַמְקֻדָּשׁ בְּחָרְבָּנָן. וּבוֹ ה' סְעִיפִים:

א [*] אהָרוֹאֶה (א) עָרֵי יְהוּדָה (ב) בְּחָרְבָּנָן, אוֹמֵר 'עָרֵי קָדְשְׁךָ הָיוּ מִדְבָּר' (ישעיה סד ט), וְקוֹרֵעַ. (וְאֵינוֹ חַיָּב לִקְרֹעַ אֶלָּא (ג) כְּשֶׁמַּגִּיעַ סְמוּךְ לָהֶם, כְּמוֹ מִן הַצּוֹפִים לִירוּשָׁלַיִם) (בית יוסף (ד"ה ומ"ש ומהיכן)): **ב** (ד) הָרוֹאֶה יְרוּשָׁלַיִם בְּחָרְבָּנָהּ, אוֹמֵר 'צִיּוֹן הָיְתָה מִדְבָּר שְׁמָמָה' (שם), וּכְשֶׁרוֹאֶה (ה) בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אוֹמֵר 'בֵּית קָדְשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ בוֹ אֲבוֹתֵינוּ הָיָה לִשְׂרֵפַת אֵשׁ וְכָל מַחֲמַדֵּנוּ הָיָה לְחָרְבָּה' (שם פסוק י), (ג) (ו) וְקוֹרֵעַ. בומֵהֵיכָן חַיָּב לִקְרֹעַ, (ז) מִן *הַצּוֹפִים, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁיִּרְאֶה הַמִּקְדָּשׁ קוֹרֵעַ (ח) קְרִיעָה אַחַר, גוְכָל קְרִיעָה טָפֵחַ. דוְאִם בָּא בְּדֶרֶךְ הַמִּדְבָּר שֶׁאָז רוֹאֶה הַמִּקְדָּשׁ תְּחִלָּה, קוֹרֵעַ עַל הַמִּקְדָּשׁ טָפֵחַ, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁיִּרְאֶה יְרוּשָׁלַיִם מוֹסִיף עַל קְרִיעָה רִאשׁוֹן (ט) כָּל שֶׁהוּא: **ג** הִאִם קָרַע עַל אַחַת מֵעָרֵי יְהוּדָה, (י) אֵינוֹ חוֹזֵר וְקוֹרֵעַ כְּשֶׁיִּרְאֶה שְׁאָר עָרֵי יְהוּדָה, חוּץ מִירוּשָׁלַיִם שֶׁחוֹזֵר וְקוֹרֵעַ עָלֶיהָ קְרִיעָה אַחַר בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְאִם קָרַע עַל יְרוּשָׁלַיִם תְּחִלָּה, (יא) אֵינוֹ צָרִיךְ לִקְרֹעַ עַל שְׁאָר עָרֵי יְהוּדָה: **ד** וכָּל הַקְּרָעִים הָאֵלּוּ (יב) בְּיָדוֹ וּמֵעֲמָד, וְקוֹרֵעַ כָּל כְּסוּתוֹ שֶׁעָלָיו עַד שֶׁיִּגָּלֶה (יג) אֶת לִבּוֹ. וְאֵינוֹ (ד) (יד) מְאַחֶה קְרָעִים אֵלּוּ לְעוֹלָם, זאֲבָל רַשַּׁאי (טו) לִשְׁלָלָן לְמָלְלָן לְלָקְטָן וּלְתָפְרָן כְּמִין (טז) סַלְמוֹת:

ה [*] (יז) חהָיָה הוֹלֵךְ וּבָא (ה) לִירוּשָׁלַיִם הוֹלֵךְ וּבָא תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, אֵינוֹ קוֹרֵעַ קְרַע אַחֵר, וְאִם לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, חוֹזֵר וְקוֹרֵעַ. (וְהוּא הַדִּין בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבַמִּקְדָּשׁ):

ל רַמְבַּ"ן בְּתוֹרַת הָאָדָם (עניין אבלות ישנה אות קיג) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם מַהָא דְּגִטִּין ד' (ע"א). מ מֵימְרָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי בְּרָכוֹת ל"א (ע"א). א מֵימְרָא דְּרַבִּי אֶלְעָזָר מוֹעֵד קָטָן כ"ו (ע"א). ב בְּרַיְיתָא שָׁם. * (פְּרוּשׁ דְּלָא חָשִׁיב רְאִיָּה מֵרְחוֹק כְּמָקוֹם אֶלָּא מַשְׁהֶגִּיעַ לְצוֹפִים חֲשִׁיבִי רְאִיָּה בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש מהיכן)). ג כְּדֵין מִי שֶׁמֵּת לוֹ מֵת אַחֵר מֵת. ד הָרַמְבַּ"ם (פ"ה הט"ז) לְפִי פְּרוּשׁוֹ שָׁם בַּגְּמָרָא (מו"ק כו.) הָא דְּפָגַע בְּמִקְדָּשׁ וכו'. ה וְכֵן דְּקִדֵּק רא"ש שָׁם (מו"ק פ"ג סי' סד) וְהֶרֵם הַמַּגִּיד בְּסוֹף הִלְכוֹת תַּעֲנִית (פ"ה הט"ז) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (תורת האדם שער הסוף ענין הקריעה אות יד). ו הָרַמְבַּ"ם שָׁם (הי"ז) מִבְּרַיְיתָא דְּאִלּוּ קְרָעִים שֶׁאֵין מִתְאַחִים וכו' שָׁם בַּגְּמָרָא מוֹעֵד קָטָן כ"ו (ע"א). ז בְּרַיְיתָא שָׁם. ח יְרוּשַׁלְמִי בְּפֶרֶק ט' דִּבְרָכוֹת (ה"ב) וְהֻבִיאוּ הָרֹא"ש פֶּרֶק (ב') (ג') (סי' סד) דְּמוֹעֵד קָטָן וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (שם ה"ח).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו"ע] הָרוֹאֶה עָרֵי יְהוּדָה כו'. וְכָתַב בְּרַבִּי יוֹסֵף (סק"א) בְּשֵׁם מוֹרֵי זְקֵנֵי הָרַב בַּעַל חֶסֶד לְאַבְרָהָם שֶׁכָּתַב, נֶהֱגוּ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא לִקְרֹעַ עַל חֻרְבָּן תְּבוּנָה וְתִכּוּנָן בְּמַהֵרָה בְּיָמֵינוּ, שֶׁמִּצְּתֵי בְּשֵׁם גְּדוֹלִים לְפִי שֶׁחֻרְבָּנָן מֵעֲרֵי מִקְלָט שֶׁנִּתְּנוּ וְלָוּ מֵעָרֵי יְהוּדָה מִיקְרָא, וְכָתַב בְּגִלְיוֹן בֵּר בְּרָתֵיהּ הֶרֶב הַגָּדוֹל בְּדוֹרוֹ מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי אַבְרָהָם יִצְחָקִי ז"ל שְׁדְּבָרִים חֲלוּשִׁים הֵם, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְאַף אֲנָא אֲמִינָא דְּאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: **ה** [בשו"ע] הָיָה הוֹלֵךְ כו'. וְכָתַב הָרַדְבַּ"ז (ח"ב) סִימָן תרמ"ו, הָדַר בִּירוּשָׁלַיִם וְעָבְרוּ עָלָיו שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁלֹּא רָאָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חַיָּב לִקְרֹעַ. אַף לֹא זְהִירוּ בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם, וְהַבְּרֵכִי יוֹסֵף (סק"ב) כָּתַב גַּם כֵּן שֶׁלֹּא נָהֲגוּ כֵּן. וְעַיֵּן בְּרַדְבַּ"ז (שם) סִימָן תרצ"א שֶׁכָּתַב שֶׁמֻּתָּר לְהִתְקָרֵב אֶל פִּתְחֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְלִכָּנֵס לְצַלּוֹיֵי אֲשֶׁר סְבִיב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְעַיֵּן בַּסֵּפֶר דֶּרֶךְ הַקֹּדֶשׁ לְמֹהַרַ"א ז"ל:

בְּאֵר הֵיטֵב

שֶׁמְּכַסִּין הַכַּלָּה בְּהִינּוּמָא שֶׁל מֹשֶׁי וְיֵשׁ שָׁם חוּט כָּסֶף אוֹ זָהָב, יֵשׁ אִסּוּר לְכַסּוֹת הַכַּלָּה: **ה** (ט) שְׂחוֹק. וַאֲפִלּוּ בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה כְּגוֹן בַּחֲתָנָה אוֹ פּוּרִים. ט"ז (סק"ז). [וּבְסֵפֶר אֲלִיָּהוּ רַבָּה (סק"ט) הִנִּיחַ בְּצָרִיךְ עִיּוּן]:

א (ב) בְּחָרְבָּנָן. אֲפִלּוּ יוֹשְׁבִין בָּהֶם יִשְׂרָאֵל כֵּיוָן (שֶׁאֵינָם) [שֶׁהֶעֱבִיר"ם] מוֹשְׁלִים עֲלֵיהֶם מִיקְּרֵי חֻרְבָּן. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הרואה): **ב** (ג) בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְהַנִּכְנָס עַתָּה לְמָקוֹם מִקְדָּשׁ חַיָּב כָּרֵת שֶׁכָּלְנוּ טְמֵאֵי מֵתִים. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) עַיֵּן שָׁם: (ג) וְקוֹרֵעַ. עַיֵּן בַּ"ח (סי"ד) שֶׁחַיָּב לְהִשְׁתַּחֲוֹות וּלְקָרֵעַ וְלִבְכּוֹת וּלְקוֹנֵן וְלוֹמַר 'מִזְמוֹר' אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם' (תהלים עט) עַד סוֹף, וּכְשֶׁקּוֹרֵעַ מְבָרֵךְ בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת כִּי כָּל מִשְׁפָּטָיו אֱמֶת תְּמִים פְּעֻלּוֹ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט וכו': **ד** (ד) מְאַחֶה. פֵּרוּשׁ תְּפִירָה מְיֻשֶּׁרֶת: **ה** (ה) לִירוּשָׁלַיִם. נִרְאֶה לִי דְּהָרוֹאֶה יְרוּשָׁלַיִם תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קָרַע, כְּגוֹן שֶׁבָּא בְּתוֹכוֹ, אֵין צָרִיךְ לִקְרֹעַ עַל עָרֵי יְהוּדָה. וּמִי שֶׁנּוֹלַד בִּירוּשָׁלַיִם אֲפִלּוּ הִגְדִּיל אֵין צָרִיךְ (לְבָרֵךְ) [לִקְרֹעַ] דְּבְקִטְנוּתוֹ פָּטוּר וּכְשֶׁהִגְדִּיל אֵין צָרִיךְ (לְבָרֵךְ) [לִקְרֹעַ] דְּהָא רָאָה אוֹתָן תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מְיֻחֶדֶת לַכַּלָּה קְרוֹי"ן שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב, אַף שֶׁיִּכְרֹךְ הַכֶּסֶף עַל מֻשֶׁי יֵשׁ לֶאֱסֹר, וְצָרִיךְ עִיּוּן [פְּרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"א)]: **(יט) אֲבָל בְּשְׁאָר וכו'.** שֶׁלֹּא גָּזְרוּ אֶלָּא בְּשִׂמְחַת שִׂמְחָה: **ה (כ) אָסוּר לְמַלֹּאת פִּיו שְׂחוֹק.** שֶׁהַשִּׂמְחָה יְתֵרָה מְשַׂחֵק הַמְצָוֹת. וְעַיֵּן בְּטַ"ז (סק"ז) וּפְרִישָׁה (סק"א ד"ה שחוק) דַּאֲפִלּוּ בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה כְּגוֹן בַּחֲתָנָה וּפוּרִים, לֹא יְמַלֵּא פִּיו שְׂחוֹק:

א (א) עָרֵי יְהוּדָה. וְלֹא עָרֵי יִשְׂרָאֵל, (ג) דְּלֹא חֲשִׁיבִי כָּל כָּךְ: **(ב) בְּחָרְבָּנָן.** אֲפִלּוּ (ד) יוֹשְׁבִין בָּהֶן יִשְׂרָאֵל, כֵּיוָן שֶׁהַיִּשְׁמָעֵאלִים מוֹשְׁלִים עֲלֵיהֶם מִקְרֵי בְּחָרְבָּנָן: **(ג) כְּשֶׁמַּגִּיעַ סְמוּךְ לָהֶם כְּמוֹ וכו'.** דְּרָחוֹק יוֹתֵר לֹא חֲשִׁיבָה רְאִיָּה כְּמוֹ לְהַלָּן (ס"ב) [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש מהיכן)]. וּלְפִי מַה שֶּׁבֵּאַרְנוּ לְקַמִּיהּ (סק"ד) דְּכַמָּה פּוֹסְקִים פְּלִיגִי עַל זֶה וְסוֹבְרִין דְּאֵין שִׁעוּר לַדָּבָר אֶלָּא דְּמִמָּקוֹם שֶׁרוֹאֶה חַיָּב לִקְרֹעַ, הוּא הַדִּין בְּעֻנְיָנֵנוּ: **ב (ד) הָרוֹאֶה יְרוּשָׁלַיִם.** יֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ (ג) שֶׁמְּסְתַּבְּרָא שֶׁיּוֹם שֶׁרוֹאֶה אָדָם תְּחִלָּה יְרוּשָׁלַיִם בְּחָרְבָּנָהּ, שֶׁיֵּאָסֵר אוֹתוֹ הַיּוֹם כֻּלּוֹ בְּכָשָׂר וְיַיִן: **(ה) בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.** וְהַנִּכְנָס עַתָּה לְמָקוֹם מִקְדָּשׁ חַיָּב כָּרֵת, שֶׁכָּלְנוּ טְמֵאֵי מֵתִים, וּקְדֻשָּׁה הָרִאשׁוֹנָה קְדֻשָּׁה לְשָׁעָתָהּ וְקִדְּשָׁה לֶעָתִיד לָבוֹא [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב)]. וְעַיֵּן בִּלְקוּטֵי הֲלָכוֹת זְבָחִים בְּפֶרֶק הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם מֵעִנְיָן זֶה: **(ו) וְקוֹרֵעַ.** עַיֵּן בַּ"ח (סי"ד) שֶׁחַיָּב לְהִשְׁתַּחֲוֹת וְלִקְרֹעַ אֶת בִּגְדָיו וְלִבְכּוֹת וּלְהִתְאַבֵּל וּלְהִתְאַבֵּל עַל חֻרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּלְקוֹנֵן וְלוֹמַר 'מִזְמוֹר' לְאָסָף' (תהלים עט) וְכוּ' עַד סוֹף, וּכְשֶׁקּוֹרֵעַ מְבָרֵךְ בָּרוּךְ דַּיַּן אֱמֶת (אַף) בְּלִי שֵׁם וּמַלְכוּת) כִּי כָל מִשְׁפָּטָיו צֶדֶק וֶאֱמֶת תְּמִים פְּעֻלּוֹ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא' 'וְאַתָּה צַדִּיק עַל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ג) בַּ"ח (סי"א): (ד) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הרואה) וּבַ"ח (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ב** (ג) פְּתִחֵי עוֹלָם (סק"ב) בְּשֵׁם כַּפְתּוֹר וּפְרַח (פ"ו): (ד) תּוֹסָפוֹת (פסחים מט. ד"ה אם), וְתוֹסָפוֹת יוֹם טוֹב (פסחים פ"ג מ"ח) בְּשֵׁם רַשְׁ"י (שם ד"ה אם):

ג (ה) הַגָּהוֹת רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר: (ו) שָׁם: **ד** (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): **ה** (ח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (ט) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו): (י) מָגֵן אַבְרָהָם (שם):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah